GIDOIA COURIER KARTELA UNIVERS BUKAERAKO KREDITUAK WINDSOR HASIERAKO KREDITUAK CLARENDON AKTORE ZERRENDA ARCHER TITULUA GILL SANS DISEINUA EIDER RODRIGUEZ KALBO

Gidoia

Hasierako kredituak	05
Courier	06
Univers	08
Windsor	10
Clarendon	12
Archer	14
Gill Sans	16
Bukaerako kredituak	19

Hasierako kredituak

Paleta tipografiko honetan zinemaren munduko tipografia garrantzitsuenetako batzuk aurkezten dira: Courier, gidoietan erabilia, Univers, lantaldearen izenak karteletan, Woody Allenen Windsor gogokoena, bere filmen sinadura bihurtua, Clarendon, Saul Bassek diseinatutako Alfred Hitchcocken “Vértigo”, pelikularen hasierako kreditu ospetsuetan, Wes Andersonen “El Gran Hotel Budapest”, ikus-entzunezko lanaren Archer eta Gill Sans, Stanley Kubricken “2001: Una odisea del espacio” filmaren izenburuarekin batera espaziora bidaiatu zuena.

Edukiak tratamendu berezia eta pertsonala du, eta gaia zinemarekiko dudan zaletasunetik bideratuta dago. Niretzat pelikula bat ikusteko errituala ez da gozatzea bakarrik, inork erreparatzen ez dien xehetasunei erreparatzea baizik, eta arreta handia pizten dit filmeko protagonistak ez direlako garrantzitsuak, baizik eta ingurunea, giroa, dekorazioa eta hori guztia sortzeko erabilitako tipografia.

Film bat ikusten dugunean, irudian, pertsonaietan, istorioan eta ekintzan jartzen dugu arreta, baina katalogo honetan tipografiak zineman duen garrantzia islatu nahi izan dut, hala nola produkzio baten hasieratik istorioa gidoi batean islatzeko unean, filmaren bukaerako kredituetaraino tipografia da protagonista nagusia.

Zinema eta tipografia gustatzen bazaizkizue, aretora pasa eta filmaz gozatzera gonbidatzen zaituztet.

“Batzuetan ostiraletan Amelie zinemara joaten da. Ilunpetan atzera begiratu eta ikusleen aurpegia ikustea gustatzen zait. Beste inork ikusten ez dituen xehetasunak aurkitzea ere gustatzen zait. Gorroto ditut, ordea, film zaharrak gidatzen duenak errepidera inoiz begiratzen ez duenean.”

Filma **Amelie** Aktorea **Audrey Tautou** Pertsonaia **Amelie Poulain**

6pt.
8pt.
9pt.
10pt.
11pt.
12pt.
14pt.
18pt.
24pt.
36pt.

Courier Regular
Courier Italic
Courier Bold
Courier Bold Oblique

A B C D E F G H I J K L M N
Ñ O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n
ñ o p q r s t u v w x y z
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Courier

Howard Kettlek Courier tipografia monoespaziala sortu zuen 1955ean, IBMko idazmakinen lerro baterako, eta handik gutxira idazmakinen letra-mota estandarra bihurtu zen. Inoiz ez zen erregistratu marka gisa, eta, beraz, askatasunez erabil daiteke. Mundu elektronikoan, testuaren antolamendu- eta lerrokatze-motaren arabera erabili da programazioan.

Courier-en espezialitatea gidoiak dira. Horietan Courier 12 puntura erabiltzen da irakurketa-denboraren zehaztasuna lortzeko, hori baita gidoien funtsezko zatietako bat da. Pertsonaia-kopurua, lekuak, eguneko ordua, elkarrizketak edo ekintza-ildoak alde batera utzita, arau gisa onartzen da orrialde batek 55 lerro inguru dituela, hau da, pantailan minutu bat igarotzen dela.

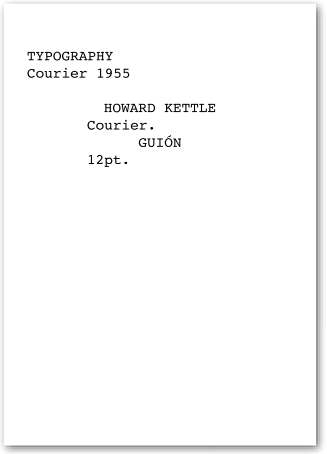
TYPOGRAPHY
Courier 1955

HOWARD KETTLE
Courier.
GUIÓN
12pt.

Egilea	**Howard Kettle**	Irakurgarritasuna
Urtea	**1955**	Titularra
Mota	**Monoespaziala**	Testu jarraitua
Galdaketa	**Monotype**	Pantaila
Lizentzia	**Librea**	Papera

Univers 39 Ultra Condensed Thin
Univers BQ Regular
Univers Medium
Univers Medium Italic
Univers Bold
Univers Bold Italic
Univers 45 Light Bold
Univers 45 Light Bold Italic

6pt.
8pt.
9pt.
10pt.
11pt.
12pt.
14pt.
18pt.
24pt.
36pt.

A B C D E F G H I J K L M N
Ñ O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n
ñ o p q r s t u v w x y z
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Univers

Adrian Frutigerrek Univers tipografia lineala sortu zuen 1957an, eta, ondoren, iturri-familia Linotyperekin batera landu eta erabat birdiseinatu zen.

Univers familiaren tipografietako bat, Univers Thin Ultra Condensed, oso presente dago diseinu grafiko zinematografikoan, zehazki filmen karteletan. *Billing block*-a, ingelesez esaten zaiona, kartelen beheko atala da, non filma ekoizteko eta sortzeko pertsona garrantzitsuenen izenak eta kargua agertzen diren. Tipografia hau espazio txiki horretan ahalik eta jende gehien sartzeko erabiltzen da. Estudioen eta zine elkarteen arteko negoziazioen ondoren, talde teknikoaren izenetarako erabilitako tipografiaren altuerak filmaren izenburuan erabilitakoaren % 15 izan behar zuela hitzartu zuten, eta tamaina desberdinetako hitzak baditu, neurtu eta batez bestekoa ateratzen da. Kide bakoitzak betetzen duen karguak bere izena betetzen duen altueraren erdia bete behar duela ere hitzartu zuten; beraz, altueraren erdian lerro bakoitzeko bi sartzen dira lekua aurrezteko.

UNIVERS ADRIAN FRUTIGER
UNIVERS THIN ULTRA CONDENSED
USE BILLING BLOCK

Egilea	**Adrian Frutiger**
Urtea	**1957**
Mota	**Lineala**
Galdaketa	**Linotype**
Lizentzia	**Erabilera pertsonala**

Irakurgarritasuna
Titularra
Testu jarraitua
Pantaila
Papera

6pt.
8pt.
9pt.
10pt.
11pt.
12pt.
14pt.
18pt.
24pt.
36pt.

Windsor Light Condensed BT
Windsor Light BT
Windsor Elongated EF
Windsor Elongated BT
Windsor Elongated DG
Windsor BT Roman

A B C D E F G H I J K L M N
Ñ O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n
ñ o p q r s t u v w x y z
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Windsor

Eleisha Pecheyk tipografia sortu zuen Windsor serifarekin 1905ean eta Stephenson Blake Type Foundryk argitaratu zuen. Bereziki tamaina handiko izenburu eta errotuluetarako diseinatua izan zen.

Tipografia honen erabilerarik ospetsuena Woody Allenen filmetako kredituetan izan da, Annie Hallen kredituetan 1977an ikusi zena lehen aldiz. Istorioak kontatzen duenez, Woody Allenek tipografia bat bilatzen zuen Love and Death (1975) filmerako, eta Ed Benguiat tipografoak Windsor erabiltzea gomendatu zion. Windsor tipografia Woody Allenen filmen sinadura bihurtu da, eta gutxienez berrogei filmetan erabili da.

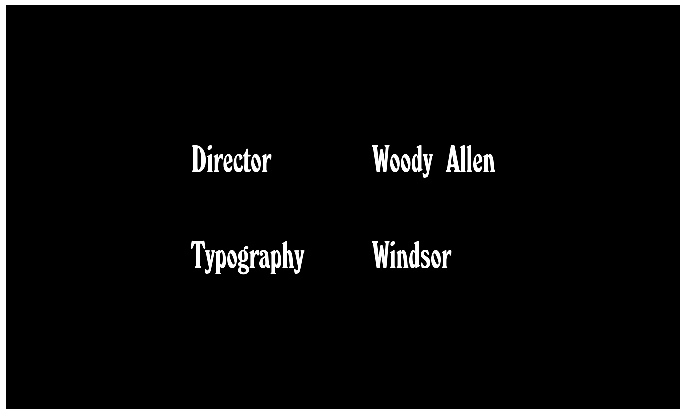

Egilea	**Eleisha Pechey**
Urtea	**1905**
Mota	**Klasikoa**
Galdaketa	**Stephenson Blake T.F.**
Lizentzia	**Erabilera pertsonala**

6pt.
8pt.
9pt.
10pt.
11pt.
12pt.
14pt.
18pt.
24pt.
36pt.

Clarendon Condensed
Clarendon Roman
Clarendon Medium
Clarendon DemiBold
Clarendon Bold

A B C D E F G H I J K L M N
Ñ O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n
ñ o p q r s t u v w x y z
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Clarendon

Robert Besleyk Clarendon tipografia mekanikoa sortu zuen 1845ean Fann Street Foundryrentzat, geroago William Thorowgoodek erosi zuena. Diseinu Apaingarrien Legearen arabera erregistratu zen, eta erregistratutako lehen iturritzat jotzen da. Bold edo italic bezalako aldaerak 1950era arte ez ziren gehitu. 1935ean Monotypek landu egin zuen berriro.

Tipografia 1958an erabili zen Alfred Hitchcocken “Vértigo” filmaren hasierako kredituetan, eta Saul Bassek diseinatu zituen. Hasierako kredituak kurba geometrikoekin editatu zituen John Whitney artista digitalak, Lissajous figurak deiturikoak, eta batzuek zinemari aplikatutako ordenagailu bidezko diseinuaren eta efektuen lehen adibidetzat jotzen dute. Lanaren emaitza erreferente historikoa izan da Hitchcocken zinemarako, diseinurako eta etorkizuneko filmetarako, Saul Bassekin lankidetzan.

Egilea	Robert Besley
Urtea	1845
Mota	Mekana
Galdaketa	Monotype
Lizentzia	Erabilera pertsonala

Irakurgarritasuna
Titularra
Testu jarraitua
Pantaila
Papera

Archer Hairline
Archer Extra Light
Archer Light
Archer Light Italic
Archer Book
Archer Book Italic
Archer Medium
Archer Semibold
Archer Bold

6pt.
8pt.
9pt.
10pt.
11pt.
12pt.
14pt.
18pt.
24pt.
36pt.

A B C D E F G H I J K L M N
Ñ O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n
ñ o p q r s t u v w x y z
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Archer

Hoeflerrek eta Frere Jonesek Archer tipografia geometriko mekanikoa sortu zuten 2001ean, eta 2008an argitaratu zen Martha Stewarten “Living” aldizkarirako. Quacker olo-markaren birdiseinuan ere erabili izan da.

Wes Anderson zinema zuzendariak tipografia hau erabili zuen “The Grand Hotel Budapest” filmaren hasierako kredituetan. Diseinu grafiko eta atrezzoko lana Annie Atkinsek egin zuen, eta giro ezin hobea sortu zuen filma Zubrowkaren Errepublika Imaginarioan kokatzeko, bere historia, uniformeak, billeteak, bandera, posta-zigiluak eta baita egunkari propioa ere.

Egileak	**Hoefler y Frere Jones**
Urtea	**2001**
Mota	**Mekana**
Galdaketa	**Hoefler & Co.**
Lizentzia	**Erabilera pertsonala**

Gill Sans Light

Gill Sans Light Italic

Gill Sans Regular

Gill Sans Italic

Gill Sans Semibold

Gill Sans Semibold Italic

Gill Sans Bold

Gill Sans Bold Italic

Gill Sans UltraBold

6pt.
8pt.
9pt.
10pt.
11pt.
12pt.
14pt.
18pt.
24pt.
36pt.

A B C D E F G H I J K L M N
Ñ O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n
ñ o p q r s t u v w x y z
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Gill Sans

Eric Gillek Gill Sans tipografia lineala diseinatu zuen eta Monotypek argitaratu zuen 1928 eta 1930 urteen artean. Oso tipografia erabilia da, adibidez, Londresko Trenbidean edo BBCren irudi korporatiboan.

Stanley Kubrickek Gill Sans tipografia erabili zuen 2001eko fikziozko filmaren hasierako kredituetan: Espazioaren odisea, 1968an estreinatu zena. Hasierako kredituekin batera, espaziotik hartutako egunsenti bateko irudiak daude. Filmaren izenburuan 2001. urteko zeroak “O” letraz aldatu ziren.

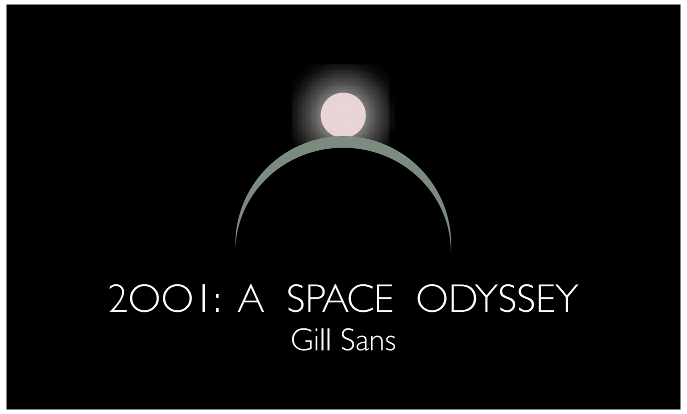

Egilea	**Eric Gill**
Urtea	**1928-1930**
Mota	**Lineala, humanista**
Galdaketa	**Monotype**
Lizentzia	**Erabilera pertsonala**

Irakurgarritasuna
Titularra
Testu jarraitua
Pantaila
Papera

Bukaerako kredituak

Hauek izan dira tipografiei eta zinemari buruzko informazioa osatzeko erabili ditudan informazio-iturriak.

Courier
https://www.cpaonline.es/blog/cine-y-tv/tipografia-de-los-guiones-de-cine/
https://www.linotype.com/es/340168/courier-familia.html
https://www.socreate.it/es/blogs/escritura-de-guiones/por-que-usamos-el-tipo-de-letra-courier-para-la-escritura-de-guiones-tradicional

Univers
https://lacabezallena.com/diseno/un-film-de-gamusino/
https://www.linotype.com/es/1212814/univers-familia.html
https://es.wikipedia.org/wiki/Univers

Windsor
https://www.espinof.com/otros/woody-allen-y-la-historia-de-sus-famosos-titulos-de-credito
https://www.juamperuiz.es/windsor-la-tipografia-de-las-peliculas-de-woody-allen/
https://www.linotype.com/es/602829/ef-windsor-elongated-product.html
https://www.fonts.com/font/elsner-flake/ef-windsor

Clarendon
https://www.pixartprinting.es/blog/fuentes-alfred-hitchcock/
https://www.linotype.com/es/261/clarendon-lt-familia.html
https://hmong.es/wiki/Clarendon_(typeface)
https://es.wikipedia.org/wiki/Clarendon_(tipo_de_letra)

Archer
https://www.pixartprinting.es/blog/las-fuentes-de-wes-anderson/
https://trescincomilimetros.wixsite.com/blog/single-post/2017/12/10/el-gran-hotel-buda-pest-una-iniciaci%C3%B3n-a-wes-anderson
https://hmong.es/wiki/Archer_(typeface)
https://editorialupb.files.wordpress.com/2013/05/archer-libro.pdf

Gill Sans
https://www.pixartprinting.es/blog/fuentes-stanley-kubrick/
https://es.wikipedia.org/wiki/Gill_Sans

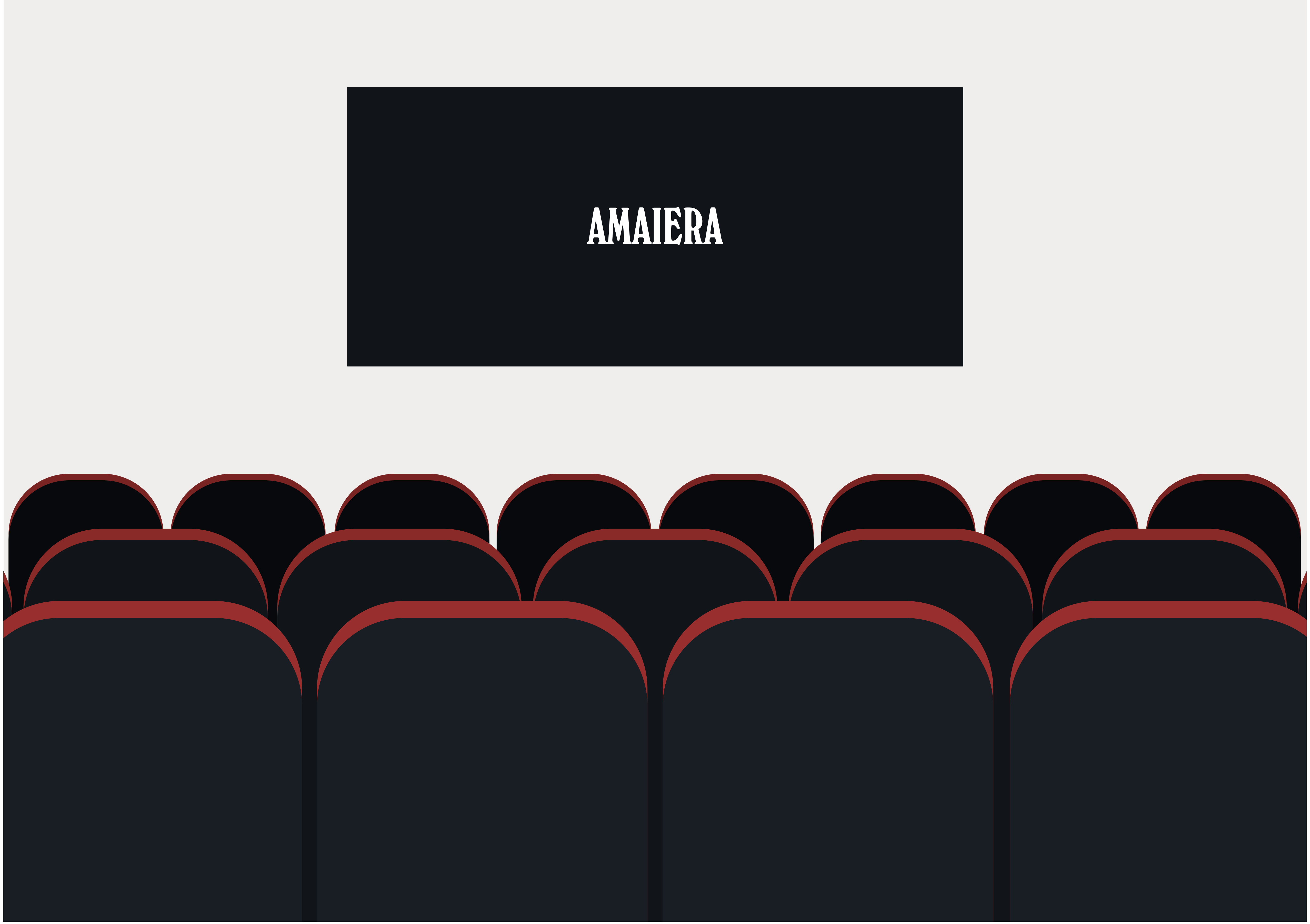

GIDOIA COURIER KARTELA UNIVERS BUKAERAKO KREDITUAK WINDSOR HASIERAKO KREDITUAK CLARENDON AKTORE ZERRENDA ARCHER TITULUA GILL SANS DISEINUA EIDER RODRIGUEZ KALBO